

Otvoreni poziv art+science 2023

Centar za promociju nauke u 2023. godini nastavlja da organizuje brojne aktivnosti koje istražuju dinamični međuprostor nauke i umetnosti i komuniciraju naučne i tehnološke teme i njihov uticaj na društvo i životnu sredinu.

U okviru osme art+science manifestacije Centar za promociju nauke objavljuje poziv za predloge umetničko-istraživačkih projekata, koji će biti otvoren do 24. februara 2023. godine. Autorke i autori odabranog predloga radiće od marta do septembra 2023. godine na razvoju i produkciji umetničkog rada zajedno sa saradnicama i saradnicima i timom Centra za promociju nauke.

Rad će biti predstavljen na art+science izložbi u galeriji Podroom, Kulturnog centra Beograda, od 5. oktobra do 14. novembra 2023. godine.

Fokus ovogodišnjeg programa je istraživanje efekta širenja promena kroz različite oblasti.

PROMENE

POKREĆU

PROMENE

Kako od gusenice nastane leptir? Kako dolazi do ovako velike promene? U telu gusenice postoje ćelije koje čine posebne delove – imaginalne diskove. U procesu preobražaja oni će postati delovi tela leptira. Imunski sistem gusenice u početku ove ćelije prepoznaje kao anomalije, te pokušava da ih eliminiše, ali kako broj ćelija imaginalnih diskova raste, oni se međusobno povezuju i preplavljaju imunski sistem gusenice. Telo gusenice se razgrađuje dok se telo odraslog leptira razvija.

Preobražaj gusenice u leptira prati obrazac nalik modelu promene paradigme koji je u svojoj knjizi *Struktura naučnih revolucija* predstavio Tomas Kun. Po mišljenju Kuna, istoriju nauke čine procesi naglih i velikih promena specifičnih načina sagledavanja realnosti. Ovo gledište je suprotstavljeno dotadašnjem opšteprihvaćenom uverenju o rastu naučnog saznanja. On je primetio da važeća paradigma ostaje dominantna sve dok objašnjava veći broj uočenih pojava i rešava probleme koje većina ljudi želi da reši. Nazvao je to periodom „normalne nauke“. Ali kako novi dokazi, pojave i saznanja počinju da joj protivreče, paradigma podleže sve većoj sumnji, anomalije se gomilaju i ona ulazi u krizu. Kada se nova paradigma jasno izrazi i postavi, dolazi do promene paradigme. Kunovo gledište zamenilo je do tada dominantnu sliku naučnog napretka kao rezultata svakodnevnog rešavanja zagonetki unutar normalne nauke i linearne akumulacije znanja.

U istoriji nauke često nalazimo primere naglih i revolucionarnih promena u razumevanju sveta. Razvoj Kopernikovog heliocentričnog sistema promenio je dotad vladajuću teoriju da Sunce kruži oko Zemlje. Darvinova teorija evolucije je ukazala na to da su ljudi samo jedna u moru bioloških vrsta na planeti Zemlji, i da priroda nije podređena nama i našim potrebama. Zahvaljujući Ajnštajnovoj teoriji relativnosti promenjeno je shvatanje prostora i vremena, ne samo u fizici, već i mnogo šire.

Protivrečnosti i neslaganja sa važećom paradigmom u početku primećujemo kao anomalije i devijacije. Vremenom se njihov broj i efekat uvećavaju, te dolazi do krize u sistemu važećih naučnih teorija. Sam proces promene paradigme, osim pojave anomalija i protivrečnosti, karakterišu i izražavanje nezadovoljstva, otvorenost za eksperiment i nove pristupe, kao i naučne rasprave o osnovnim postavkama važeće teorije. U ovoj fazi više nema povratka nazad i postepeno se uspostavlja novo stabilno stanje. Događa se promena koja pokreće promene i u drugim sferama, i preobražava aktuelni pogled ljudi na svet.

Pozivamo vas da izrazite nezadovoljstvo, zamislite i opišete ili kritički posmatrate promene koje imaju efekat talasa i koje se prelivaju iz jedne oblasti u drugu, da približite publici povezanost velikih promena u nauci, društvu, kulturi, tehnologiji, životnoj sredini, identitetima, vrednostima i znanju. Interesuje nas prikaz mreže događaja koji se

transformišu, prepliću i kombinuju, i koji čine osnovu tkanja kako naših života tako i univerzuma.

Ubrzani razvoj novih tehnologija, klimatske promene i gubitak biodiverziteta, geopolitička previranja, ali i interakcija ovih kompleksnih globalnih procesa, doveli su do eksponencijalnog ubrzanja, usložnjavanja i umnožavanja promena u svim sferama. Sve više smo svesni toga da ne možemo očekivati revolucionarna naučna otkrića u budućnosti ako odgovore isključivo tražimo u našim internet pretraživačima. Danas je teško posmatrati promene kao jednostavan proces zamene jedne paradigme drugom, kao što je Kun opisao naučne revolucije. Deluje da ne postoji jedna nova dominantna paradigma, već mnoštvo novih koje iskršavaju, te da pojedinačna paradigma i ne stiže da se jasno izrazi i uspostavi, a već je poljuljana novonastajućim anomalijama i znanjima.

Kako razdrmati hermetična naučna gledišta i podsticati radoznalost i interakciju različitih polja i praksi?

Kako umetnost i nekonvencionalna istraživanja mogu pokrenuti nove načine probijanja granica u različitim disciplinama?

Ciljevi i smernice Otvorenog poziva

Cilj ovog poziva je da angažujemo i povežemo umetnike, istraživače i stvaraoce u procesu kreiranja umetničko-naučnih radova koji će biti predstavljeni na art+science izložbi tokom oktobra i novembra 2023. godine, u galeriji Podroom, Kulturnog centra Beograda.

Želimo da radimo sa grupama ili pojedincima iz različitih umetničkih i naučnih disciplina, koji će kritički istraživati temu širenja promena.

Podržavamo transdisciplinarnost, saradnju i timski rad. Iako bi bilo najbolje da se prijavite kao autorski tim, prihvaćemo i uzeti u razmatranje i predloge pojedinačnih autorki i autora ukoliko su ti predlozi izuzetno kvalitetni i odgovaraju na temu Otvorenog poziva.

Učešće u ovom programu ne podrazumeva puku produkciju rada na osnovu inicijalne ideje, već zajednički proces dubljeg razvoja ideje uz podršku tima Centra i konsultacije sa naučnom zajednicom ili drugim akterima koji su povezani sa temom poziva. Takođe, moguće je da se tokom razvoja koncepta i produkcije rad prilagodi vrednostima koje Centar promovise i podržava, što uključuje održivu produkciju, eksperiment i istraživački proces, otvorenost podataka i naučne metodologije.

Prihvatamo predloge projekata i podržavamo radove iz veoma različitih disciplina i u različitim formatima, koji mogu uključivati fizičke i digitalne radove, imerzivna iskustva, video, slike, interaktivne instalacije, skulpture, performans, poeziju, zvuk, veb-art, radove zasnovane na video-igrama, eksperiment uživo, dizajn, deljenje i obradu podataka iz istraživanja društvenih ili prirodnih nauka. Na osnovu dosadašnje prakse u okviru art+science produkcije, dajemo prioritet radovima koji našoj

Kako podstaći nekonvencionalne prakse u disciplinskim poljima ili van njih, koje pomažu izgradnji drugačijeg sveta? Kako razvijati umetničke i naučne metodologije koje mapiraju, čine javnim, vizuelizuju, sonifikuju, otvaraju, seciraju, ponovo spajaju i otelotvoruju složene, slojevite i umrežene strukture kao što su ljudska društva, internet, ili planeta Zemlja?

Koje su posledice kraja ere analognih medija i početka digitalnog doba?

Dok tehnologija sve više utiče na ljudsku subjektivnost i razvoj identiteta, kako reagovati na nejednakosti koja prožimaju naša društva?

Kako odlučujemo o pravcima razvoja nauke i mogućim rezultatima naučnih otkrića?

Da li je u nekim slučajevima opravdana odluka svesnog odustajanja od razvoja određene tehnologije?

publici omogućavaju procese stvaranja novog znanja relevantnog za temu Otvorenog poziva. Važna nam je interaktivnost jer posetioce pozivamo da aktivno učestvuju u izložbama.

Pozivamo vas da pogledate radove [\[link\]](#) koji su nastali prethodnih godina u okviru ovog programa kao ilustraciju onoga što tražimo.

Podstičemo autore da osmisle prateće programe koji će se realizovati pre i tokom izložbe – to može uključivati šetnju gradom, praktičnu radionicu, seriju razgovora, naučni kafe, performans, stand-up sesiju, master klas ili druge formate.

Ovaj poziv je otvoren ka najširem broju istraživača, umetnika i stvaralaca koji dolaze iz najrazličitijih disciplina. Međutim, zbog kompleksnosti pristupa i zahtevnosti procesa koji proizilazi iz transdisciplinarnosti, ali i zbog potrebe za naučnom utemeljenošću i umetničkim pristupom, preporučujemo da se na ovaj poziv prijave autorski timovi, pojedinci i/ili grupe kojima su produkcije ovakvih sadržaja bliske i koji, osim odličnih ideja, imaju i iskustvo i veštine potrebne za njihovu realizaciju. Centar će pružiti svu podršku u planiranju i produkciji radova, što uključuje i povezivanje sa stručnjacima iz različitih oblasti.

Budžet za realizaciju projekta

- Budžet za autorske honorare – do 100.000 din. po autoru predloga projekta.
- Budžet za produkciju rada – do 700.000 din., što uključuje:
 - materijal za produkciju rada,
 - tehničke komponente rada,
 - iznajmljivanje opreme,
 - montažu i demontažu rada,
 - honorare za saradnike (definisane na početku procesa realizacije),
 - realizaciju potencijalnih pratećih programa.

Kako da se prijavite na poziv

Projekat možete prijaviti putem onlajn obrasca na **ovom linku**.

Jedan autor ili autorski tim može poslati više predloga projekata. Autorski tim može uključivati do pet autora. Ne postoji ograničenje za broj saradnika na projektu.

Predlog mora da sadrži:

- naziv projekta,
- imena podnosioca prijave i autorskog tima,
- opis projekta – idejni koncept rada,
- plan rada koji prati vremensku dinamiku programa art+science 2023,
- tehnički opis projekta,
- budžetsku projekciju produkcije.

Uz predlog projekta možete dostaviti grafičke ili video-priloge, tabele, i slično.

Sva pitanja u vezi sa Otvorenim pozivom i programom art+science možete poslati na mejl **art-science@cpn.rs**.

Vremenski okvir otvorenog poziva

Otvaranje poziva: 20. januar.
Period za postavljanje pitanja: do 17. februara.
Odgovori na pitanja: tokom trajanja Otvorenog poziva do 20. februara.
Zatvaranje poziva: 24. februar.
Objavljivanje rezultata: do 10. marta.

Predlog vremenske dinamike programa art+science 2023

Mart – razrada predloga i idejnog koncepta odabranog rada. Utvrđivanje plana rada.
April–jun – istraživanje, razvoj rada i produkcija.
Maj–jun – organizovanje pratećih događaja u vezi sa temom rada i istraživačkim procesom.
Jul–septembar – produkcija rada i prateći događaji.
Oktobar – otvaranje art+science 2023 u galeriji Podroom, Kulturnog Centra Beograda.

Žiri za odabir poredničkog predloga

Maja Maksimović, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu
Jelena Guga, Institut za filozofiju i društvenu teoriju, Univerzitet u Beogradu
Miroslav Karić, Muzej savremene umetnosti Beograd
Zorana Đaković Minniti, Kulturni centar Beograda
Petar Laušević, Centar za promociju nauke
Bojan Kenig, Centar za promociju nauke

O art+science programu Centra za promociju nauke

Centar za promociju nauke počeo je da inicira, razvija i pruža podršku različitim aktivnostima koje spajaju umetnost i nauku još 2014. godine kroz svoje učešće u globalnom projektu Evropska mreža digitalne umetnosti i nauke (European Digital Art and Science Network). Kao član mreže, Centar je doprineo oblikovanju prve održive, žive mreže, koja može da okupi i podrži saradnju kreativnih umova koji dolaze iz sfera umetnosti i nauke. Od 2016. godine pokrenuta je godišnja manifestacija art+science. Tokom prethodnih sedam izdanja, predstavljeni su radovi domaćih i stranih umetnika, istraživača i transdisciplinarnih stvaralaca. Centrove art+science aktivnosti pokazale su se kao značajne za približavanje nauke široj javnosti i povećanje opšte naučne pismenosti.

Ovaj poziv, kao i cela art+science manifestacija u 2023. godini predstavljaju deo aktivnosti u okviru projekta Evropski digitalni dogovor (EUDigitalDeal), koji kofinansira EU program Kreativna Evropa.

Evropski digitalni dogovor (European Digital Deal)

Projekat Evropski digitalni dogovor (EUDigitalDeal) istražuje kako ubrzani procesi digitalne transformacije i uspon najsavremenijih tehnologija, kao što su veštačka inteligencija, mašinsko učenje, blokčejn i algoritamska obrada podataka, direktno utiču na evropske demokratske vrednosti i integritet naših demokratskih sistema. Mreža evropskih i globalnih partnera, koju čine akteri iz kulturnog sektora, umetnici, kreativci, istraživači, naučne institucije i predstavnici javnog sektora, okupljaju se da istraže kako umetničke perspektive mogu delovati kao katalizatori za održive inovacije. Od 1. januara 2023. godine, pa tokom sledeće tri godine, ovim pitanjima će se baviti konzorcijum od 13 partnera pod rukovodstvom Ars elektronike iz Linca, Austrija.

Pratite naše aktivnosti i programe na:

<http://artandscience.rs/>

<https://www.facebook.com/kraljapetra46>

<https://twitter.com/CPNSrbija>

https://www.instagram.com/centar_za_promociju_nauke/

<https://www.youtube.com/@CPNCentarzapromocijunauke>

ЧНИ
УБ

МЕЖКЕРС
СПЕДС

NIS
БУДУЋНОСТ
НА ДЕЛУ

promene

pokreću

promene

www.artandscience.rs